

[Aksel Larsen.]

et særligt islandsk universitet. Det får mig til at drage den slutning, at hvis han havde kunnet det, havde han nok affattet sit testamente anderledes — naturligvis under forudsætning af, at han selv har affattet det. Jeg tror, at hvis man vil handle i Arne Magnussens ånd — og det må vel være den, man henviser til, når man påberåber sig testamentet og fundatsen — må man sige, at havde det været under de forhold, der eksisterer nu, ville han selvfølgelig have testamenteret sine samlinger til Islands universitet.

Så henviser man til, at juridisk er samlingen, den arnamagnæanske samling, universitetets ejendom og ikke statens. Det rejser på den anden side det interessante spørgsmål: hvem ejer universitetet? Man kan naturligvis komme og fortælle, at det er en selvejende institution, og det er muligt, det formelt er en selvejende institution — jeg ved det ikke — men jeg har lyst til at spørge, om de mange professorer, på hvis vegne konsistorium udtaler sig, får deres lønninger udbetalt af universitetet eller dem, der ejer universitetet, eller om det er den danske stat, der betaler dem deres lønninger, om det er den danske stat, der bygger nye universitetsbygninger, laboratorier o. s. v., understøtter studenterne. Det er formodentlig ikke universitetet, der gør det selv.

Den arnamagnæanske samling har en kapital på 100 000 kr., som nu — og det synes jeg ærlig talt er påfaldende lidt at beskæftige sig med — skal deles mellem Island og Danmark; det er så uendelig lille en kapital. Men man har en kapital på 100 000 kr. Afkastningen af denne kapital kan formodentlig ikke engang betale huslejen for at opbevare håndskrifterne forsvarligt, kan slet ikke betale lønninger til dem, der sysler med håndskrifterne, arbejdet med konservering, restaurering, fotokopiering o. s. v. Det betales af staten gennem bevillinger på finansloven. Det forekommer mig, at universitetet ikke skal pukke på nogen art ejendomsret her. Jeg kunne ønske, at universitetet i stedet for at pukke på den slags, og jeg kunne ønske, at konsistorium og videnskabsmændene ved universitetet i stedet for at protestere mod tanken om at overgive til Island, hvad det

islandske folks er, selv havde taget initiativet og bedt om at måtte overgive den arnamagnæanske samling i sin helhed til Islands universitet.

Man har bragt spørgsmålet om ekspropriation eller ej ind i debatten. Det er — man burde tilføje naturligvis — gjort med størst mulig forvirring af hr. Starcke, som — mange vil sige heldigvis — ikke mere er medlem af det høje ting. Det er gjort i en artikel, som han har sendt ud i sætryk, hvor han for det første beviser, at håndskrifterne i den arnamagnæanske samling og i det kongelige bibliotek er mange, mange snese millioner kr. værd i handel og vandel, altså repræsenterer en økonomisk værdi, som staten ikke har lov til at tage fra universitetet, og derpå erklærer, at man kan ikke ekspropriere denne samling, for den repræsenterer jo ingen økonomisk værdi, og ved en ekspropriation i grundlovens forstand tænker man på økonomiske værdier. Ja, så megen forvirring er det altså muligt at opbyde, når man skal konstruere argumenter imod, at man gør det, man bør gøre efter ret og billighed. Det glæder mig, at det ærede medlem hr. Poul Møller dog selv erkendte, at der kunne være billigheds-synspunkter.

Der tales om, at det vil volde ubodelig skade for videnskaben, når man overgiver håndskrifterne eller dele deraf til Island. Jeg forstår ikke denne tale. Jeg vil tro, at fotokopieringsteknikken er så fremskreden, at man praktisk talt fuldt tilfredsstillende kan fotokopiere dokumenterne, hvorved forskningen kan fortsættes ved hjælp af fotokopierne. Skulle det endelig være nødvendigt at supplere dette, og det kan måske vise sig nødvendigt at studere de originale håndskrifter, ja, så er det jo muligt, også selv om håndskrifterne ikke befinder sig i København. Omvendt, hvis islændingene vil forske håndskrifterne nu, må de jo komme til København fra Island.

Der står i forslaget til folketingsbeslutning og bemærkningerne noget om, at de håndskrifter, det er nødvendigt at bruge ved udarbejdelsen af den oldislandske ordbog, skal kunne blive her i København i indtil 25 år, og der tales i øvrigt om muligheden af at mikrofilmere håndskrifterne. Jeg går ud fra, at man mikrofilerer håndskrif-